



Fanny Mellberg
fanny.mellberg@trelleborg.se

Kommunstyrelsen Kommunstyrelsens
arbetsutskott föreslås besluta

Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet 2019

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har samordningsansvar för arbetsmiljöfrågorna i hela kommunen och den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM).

Sammantaget rapporterar förvaltningarna om ett välfungerande SAM avseende verksamhetsår 2019. Arbetstagare och skyddsombud har fått möjlighet att medverka i arbetsmiljöarbetet och arbetsmiljöarbetet är en naturlig del i verksamheten.

Ansvarsfördelningen i arbetsmiljöarbetet vid organisationsförändringar har delvis varit bristfällig. Flera förvaltningar rapporterar att de till viss del inte gått igenom och/eller delvis saknar aktuell förteckning av föreskrifter och annan lagstiftning som förvaltningarna på verksamhetsnivå omfattas av inom arbetsmiljöområdet. Vissa förvaltningar rapporterar att chefer upplever SAM som tidskrävande.

Det finns ett kommunövergripande behov av ett systemstöd som möjliggör ett effektivare SAM samt ett behov av ökad kunskap kring SAM för chefer, skyddsombud och medarbetare. Medarbetare bör inkluderas i större utsträckning i SAM. Utbildning har under 2019 erbjudits för alla nya chefer och skyddsombud.

Beslutsunderlag

Respektive förvaltning har för sin nämnd redovisat den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet avseende verksamhetsåret 2019.

Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås besluta att föreslå kommunstyrelsen besluta att föreslå kommunfullmäktige besluta

att godkänna uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet för Trelleborgs kommun för 2019.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Rapport

En hälsosam och säker arbetsmiljö är en viktig strategi för en framgångsrik kompetensförsörjning och för att främja Trelleborgs kommuns ställning som en attraktiv arbetsgivare. Det övergripande målet för arbetsmiljöarbetet i Trelleborg är att åstadkomma en långsiktig effektiv verksamhet, som även bidrar till en god fysisk och psykisk hälsa samt trivsel och arbetstillfredsställelse.

Det svenska officiella ledningssystemet för arbetsmiljöarbetet är Arbetsmiljöverkets föreskrift om SAM (AFS 2001:1 och AFS 2015:4 organisatorisk och social arbetsmiljö). Trelleborgs kommuns arbetsmiljöpolicy utgör grunden för verksamheternas arbetsmiljöarbete utifrån angivna arbetsmiljömål.

Respektive förvaltning har för sin nämnd redovisat den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet avseende verksamhetsåret 2019, enligt den rutin som beslutades av Kommunfullmäktige den 25 januari 2010, § 13.

Förvaltning	Mötesdatum	Diarienummer
Arbetsmarknadsförvaltningen	2020-02-17	AMN 2020/48
Bildningsförvaltningen	2020-05-13	BIN 2020/306
Kommunledningsförvaltningen	2020-09-02	KS 2020/521
Kultur- och Fritidsförvaltningen	2020-06-10	KFN 2019/29
Tekniska Serviceförvaltningen	2020-05-13	TSN 2020/98
Samhällsbyggnadsförvaltningen	2020-05-05	SBN 2020/115
Socialförvaltningen	2020-04-23	SN 2020/134

Av förvaltningarnas rapporter som inkommit kan följande konstateras.

Policy och rutiner

Alla förvaltningar har redovisat att arbetstagare och skyddsombud har fått möjlighet att medverka i arbetsmiljöarbetet och att arbetsmiljöarbetet är en naturlig del i verksamheten. Kommunen har en aktuell övergripande arbetsmiljöpolicy som är dokumenterad och till stor del känd i verksamheterna. Två förvaltningar uppfattar inte arbetsmiljöpolicyen som konkret och uppföljningsbar i sina verksamheter. Hos Räddningstjänsten kommer en ansvarig för arbetsmiljöarbetet att utses som åtgärd.

Förvaltningarna rapporterar vidare att de har dokumenterade och fungerande rutiner för medverkan i arbetsmiljöarbete, undersöka arbetsmiljön, göra riskbedömningar och genomföra åtgärder, rapportera och utreda tillbud och olyckor, vidta åtgärder, ta fram handlingsplaner. Samt göra årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Vissa förvaltningar anser att de brister i att fördela uppgifter i arbetsmiljöarbetet och rutiner för att säkerställa att chefer och arbetstagare har tillräckliga kunskaper och tillräcklig kompetens.

Fördelning av arbetsmiljöuppgifter, kunskap och befogenhet

Flera förvaltningar har rapporterat att de delvis brister i att ha en aktuell, dokumenterad och tydlig fördelning av arbetsmiljöuppgifter som talar om vem som ska göra vad i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Detta på grund av verksamhetsförändringar där arbetsmiljöuppgiften inte fördelats i den nya organisationen. Det pågår dock arbete för att ta fram ny dokumentation.

Förvaltningarna rapporterar att de som har uppgifter att utföra i det systematiska arbetsmiljöarbetet i stor utsträckning har kunskaper att utföra sina uppgifter (kunskaper om arbetsmiljölagstiftning, kunskaper om risker i arbetet, kunskaper om våra rutiner på arbetsmiljöområdet) samt tid att utföra sina uppgifter och andra eventuella resurser som behövs för att utföra sina uppgifter. Dock upplevs arbetsmiljöarbetet som tidskrävande i vissa verksamheter och det finns ett behov av att hitta effektivare arbetssätt. Det finns också ett behov av att ta in extern kompetens för vissa områden där finansiering är en förutsättning. Nya skyddsombud och chefer saknar i vissa fall kommunens övergripande arbetsmiljöutbildning vilket också anses vara en brist.

Chefer, skyddsombud och arbetstagare rapporteras i stor utsträckning ha de kunskaper som krävs om arbetsmiljölagstiftningen, om risker som förekommer i arbetet samt om hur man ska arbeta på ett säkert sätt. Dock lyfter flera förvaltningar ett behov av större medvetenhet och kunskap på medarbetarnivå.

Introduktion av nyanställda har på förvaltningarna genomförts enligt rutin där arbetsmiljörisiker som arbetstagare kan utsättas för tas upp. HR-avdelningen har två gånger under 2019 erbjudit en kommunövergripande introduktion till nya månadsavlönade medarbetare.

Riskbedömningar, handlingsplaner och åtgärder

Förvaltningarna rapporterar att de under 2019 undersökt arbetsmiljön regelbundet, enligt våra rutiner, genom att: gå skyddsronder (lokaler, ventilation etc.) och genomföra medarbetarsamtal. Vissa verksamheter har dock inte fullt ut genomfört sina skyddsronder. I förekommande fall har även undersökning av arbete med truckar, kemiska riskkällor, arbete med pallställ och bullermätningar genomförts. Vissa förvaltningar har endast delvis undersökt ergonomiska faktorer.

Det finns dokumenterade riskbedömningar som tar upp de risker som finns i verksamheten och som beskriver om risken är allvarlig eller inte. Vid förändringar i verksamheten rapporterar alla förvaltningar, utom Räddningstjänsten, att

dokumenterade riskbedömningar har genomförts, som tar upp vilka risker förändringen innebär och som beskriver om risken är allvarlig eller inte.

Alla förvaltningar menar att de vidtar nödvändiga åtgärder kopplat till de risker som finns i verksamheten. För de åtgärder som förvaltningarna har bestämt ska genomföras och som inte har kunnat genomföra med en gång har dokumenterade handlingsplaner upprättats som tar upp vad som ska göras, vem som ska göra det och när det ska vara klart. Åtgärder som genomförs följs till viss del upp för att se om de har fått önskad effekt. Uppföljning är dock ett område som flera förvaltningar rapporterar kan förbättras.

Rapportering av tillbud och olyckor

Tillbud och olyckor som har hänt i verksamheterna rapporteras i systemet KIA. Vissa förvaltningar upplever att tillbud kan rapporteras i större utsträckning än det görs och att det finns ett behov kring ökad kunskap i systemet och ansvar för uppföljning och utredning. Samhällsbyggnadsförvaltningen har inte haft några rapporterade tillbud och olyckor och menar att tillbud eller olyckor inte har förekommit 2019.

Orsakerna till varför ohälsa, tillbud och olycksfall har inträffat utreds och förvaltningarna/verksamheterna beslutar vilka åtgärder som behöver vidtas för att förebygga att ett tillbud eller en olycka ska hända igen. Resultatet av utredningar av tillbud och olyckor och resultatet av de åtgärder vi har vidtagit återkopplas till berörda arbetstagare. Flera verksamheter tar även upp tillbud och olycksfall på arbetsplatsträffar.

Förvaltningarna följer varje år upp arbetsmiljöarbetet. Extern sakkunskap inom arbetsmiljöområdet tas in när det behövs, till exempel för vissa utbildningar eller undersökningar. I förekommande fall anmäls allvarliga olycksfall och tillbud till Arbetsmiljöverket.

Förteckning av föreskrifter och lagstiftning

Flera förvaltningar har till viss del inte gått igenom och/eller saknar delvis aktuell förteckning av föreskrifter och annan lagstiftning som förvaltningarna på verksamhetsnivå omfattas av inom arbetsmiljöområdet.

Positiva iakttagelser

- Sammantaget rapporterar förvaltningarna om ett välfungerande systematiskt arbetsmiljöarbete för 2019.
- Alla förvaltningar har redovisat att arbetstagare och skyddsombud har fått möjlighet att medverka i arbetsmiljöarbetet och att arbetsmiljöarbetet är en naturlig del i verksamheten.
- Utbildning har under 2019/2020 erbjudits för alla chefer och skyddsombud.

- Flera förvaltningar har redovisat konkreta exempel på hur de vill förbättra det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM), vilket tyder på kunskap och medvetenhet kring arbetsmiljöarbetet.

Brister

- Ansvarsfördelningen i arbetsmiljöarbetet vid organisationsförändringar har delvis varit bristfällig. Vilket kan leda till risker i arbetsmiljön.
- Flera förvaltningar menar att de till viss del inte gått igenom och/eller delvis saknar aktuell förteckning av föreskrifter och annan lagstiftning som förvaltningarna på verksamhetsnivå omfattas av inom arbetsmiljöområdet.
- Medarbetare upplevs sakna kunskap om arbetsmiljöarbetet och upplevs ej delaktiga i arbetsmiljöfrågor.
- Chefer och skyddsombud rapporteras delvis sakna de kunskaper som krävs om arbetsmiljölagstiftning. Detta trots att utbildning erbjudits för alla chefer och skyddsombud som inte gått utbildningen under hösten 2019.
- Undersökning av ergonomiska faktorer i arbetsmiljön har ej genomförts i alla verksamheter.
- Arbetsmiljöarbetet upplevs till viss del svårt att hinna med som chef.
- Effekten av genomförda åtgärder utvärderas inte.
- Få förvaltningar har involverat medarbetare och skyddsombud i uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Detta kan innebära en sämre kvalitet i uppföljningen då det endast är arbetsgivarens synpunkter som lyfts fram.

Behov av kommunövergripande åtgärder

- Säkerställa att det inför organisationsförändringar genomförs en grundlig riskbedömning, i samverkan med skyddsombud och medarbetare, där en punkt är fastställande av fördelning av arbetsmiljöuppgifter i den nya organisationen.
- Säkerställa att verksamheterna går igenom och har en aktuell förteckning av föreskrifter och annan lagstiftning som de omfattas av inom arbetsmiljöområdet.
- Kompetenshöjande insatser gällande arbetsmiljöarbete på medarbetarnivå.
- Övergripande utbildning i SAM för nya chefer och skyddsombud två gånger om året samt säkerställa
- Säkerställa att ergonomiska faktorer undersöks i alla verksamheter.
- Ett systemstöd i det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) med syfte att stärka chefer på enhets-, avdelnings-, och förvaltningsnivås möjlighet till ett effektivt och systematiskt arbete med SAM. Ett digitalt systemstöd för SAM kan även bidra till systematisk dokumentation och möjliggöra en kontinuerlig uppföljning av arbetet under hela året, samt förenkla utvärdering av effekten av genomförda åtgärder.

- Medarbetare och skyddsombud bör involveras både i planeringen och i uppföljningen av SAM för att säkerställa en god kvalitet. Att involvera medarbetare i större utsträckning kan även leda till större kunskap och ett större intresse för arbetsmiljöfrågorna.